

HALK İÇİN PSİKOTERAPİ DERNEĞİ
PSİKODİYALEKTİK OKULU

2023-2024 DÖNEMİ

PSİKODİYALEKTİK OKULU HAKKINDA

Psikodiyalektik Okulu, **Halk İçin Psikoterapi Derneği**'nin psikodiyalektik anlayışı geliştirmek, yaygınlaştırmak, aktarmak ve psikodiyalektik terapistler yetiştirmek için teorik ve pratik araştırmalar, incelemeler ve eğitimler düzenlediği okulun adıdır.

Psikodiyalektik Okulu'nun birinci yıl eğitimi teorik dersleri içerecektir ve ruh sağlığı alanında çalışan veya lisans eğitiminin son sınıfında yer alan herkese açıktır.

Psikodiyalektik Okulu programı, toplam dört yıllık bir eğitim sürecini içermektedir ve ilk yıl teorik çalışmalar tamamlandıktan sonra **Halk İçin Psikoterapi Derneği**'ne üyelik başvurusunda bulunan ve yelikleri onaylananlar uygulama eğitimlerine devam edecektir.

Psikodiyalektik Okulu'nun dört yıllık eğitim sürecini tamamlayanlar ve bu süreçte **Halk İçin Psikoterapi Derneği**'ne karşı üyelik sorumluluklarını yerine getirenler derneğin düzenlediği sertifika ile '**psikodiyalektik terapist**' vanı alma ve psikodiyalektik yöntemi uygulama hakkı kazanacaktır.

BİRİNCİ YIL PROGRAMI VE KATILIM KOŞULLARI

Bu program, **Halk İçin Psikoterapi Derneği Psikodiyalektik Okulu**'nun birinci yıl teorik eğitim programını içermektedir.

Teorik eğitimin içerdiği dersler ve öğreticileri:

PSİKOMİTOLOJİ / M. Bilgin SAYDAM
PSİKODİYALEKTİK / Cemal DİNDAR
İNSANIN ARKEOLOJİSİ / İsmail GEZGİN
SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ / Hakan KOÇAK
SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM / Göksel AYMAZ
DİLBİLİM VE RUHSALLIK / Zeynep ERK EMEKSİZ
YOKSULLUK RUHSALLIĞI / Hacer FOGGO
NÖROPSİKANALİZ / Hakan ATALAY
NARSİSİZM, OİDİPUS VE ÖTESİ / Hakan KIZILTAN
ANADOLU RUHSALLIĞI / Cemal DİNDAR

Birinci yıl teorik eğitimlerin içerdiği derslerin süresi toplam 96 saattir.

Katkı payı aralığı: *Psikodiyalektik Okulu*'nun birinci yıl dersleri için katılımcılardan kendi yaşam koşullarına göre belirleyecekleri bir katkı payı talep edilecektir. Katkı payı aralığı (birinci yıl için olmak üzere) en az 3500 TL ve en çok 7500 TL'dir.

Psikoloji bölümü son sınıf öğrencileri içinden başvuran katılımcılara, kayıt için başvuran katılımcıların onda biri oranında, ücretsiz katılım bursu verilecektir.

Derslere yüz yüze katılım 50 kişi ile sınırlıdır ve eşzamanlı çevrimiçi katılıma da açıktır.

Etkinlik mekanı: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şişli Habitat Kütüphanesi
Salonu
Merkez Mh. Abide-i Hürriyet Cd. No: 211,
Şişli, İstanbul

Kayıt için iletişim: halkicinpsikoterapi@gmail.com

BİRİNCİ YIL PROGRAMI

(Kasım 2023 - Haziran 2024)

KASIM DERSLERİ

18 KASIM 2023 /Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-I / M. Bilgin SAYDAM
Dünyadallğın serencâmı: öyküle(n)me

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-I / Cemal DİNDAR
Ruh sağlığı paradigmalarına toplu bakış

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-I / İsmail GEZGİN
Konuşan/anlatan insan

19 KASIM 2023 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-I /
Hakan KOÇAK
Çalışma acısı - Çalışma neşesi: emek süreci, oyun ve gerçeklik

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-I / Göksele AYMAZ
Birer kavram olarak 'insan' ve 'toplum'

ARA

14.30 - 16.00: DİLBİLİM VE BİLİNÇSİZ OLAN-I / Zeynep ERK EMEKSİZ
Dilbilimde temel kavramlar

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ-I / Hakan ATALAY
Kısa psikanaliz

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-I / Cemal DİNDAR
Freud'un yapıtını Türkçe düşünmek

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Ninniler ve ağıtlar

ARALIK DERSLERİ

23 ARALIK 2023 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-II / M. Bilgin SAYDAM
Mitler: insanın kurucu öyküleri

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-II / Cemal DİNDAR
Diyalektik ve temel kavramlar

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-II / İsmail GEZGİN
Kimlik sorunu ve inşası

24 ARALIK 2023 /Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-II /
Hakan KOÇAK
Çalışma biçimleri ve kişilik

12.00 - 13.30 SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-II / Göksel AYMAZ
Teorinin prehistoryası

ARA

14.30 - 16.00: DİLBİLİM VE BİLİNÇSİZ OLAN-II / Zeynep ERK EMEKSİZ
Dilde ve söylemde anlamın oluşumu

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ-II / Hakan ATALAY
Kısa sinirbilim: anatomi, fizyoloji, genetik

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-II / Cemal DİNDAR
Anadolu ruhsallığı: Mezopotamya ve Bozkır göçebe birikimi

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Düğün - Gelin türküleri

OCAK DERSLERİ

20 OCAK 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-III / M. Bilgin SAYDAM
Mitsel zaman *versus* tarihsel zaman

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-III / Cemal DİNDAR
Bilinç - BilinçsizOlan diyalektiği

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-III / İsmail GEZGİN
Sanat hangi ihtiyacın karşılığı?

21 OCAK 2024 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-III /
Hakan KOÇAK
Maddi değer ve ruhsal değer ilişkisi

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-III / Göksel AYMAZ
Mitsel düşüncede insan ve toplum

ARA

14.30 - 16.00: DİLBİLİM VE BİLİNÇSİZ OLAN-III / Zeynep ERK EMEKSİZ
Freud

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ-III / Hakan ATALAY
Kısa sinirbilim: öğrenme, bilinç

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-III / Cemal DİNDAR
Kan bağı - yer bağı

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
İskân ve isyan türküleri

ŞUBAT DERSLERİ

17 ŞUBAT 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-IV / M. Bilgin SAYDAM
Mitlerin işlevi / Mitoloji - Mitojeni

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-IV / Cemal DİNDAR
Tekinsizlik'ten ruhsal üçgenleşmeye: prehistorya ve yasa

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-IV / İsmail GEZGİN
Uygarlık ve ilerleme paradoksu

18 ŞUBAT 2024 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-IV /
Hakan KOÇAK
Bir örselenme biçimi olarak işsizlik: Çalışamayan emek ve melankoli

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-IV / Göksel AYMAZ
Toplumun ilk insancıl eleştirisi: İslâm ve Hristiyan rönesansı

ARA

14.30 - 16.00: DİLBİLİM VE BİLİNÇSİZ OLAN-IV / Zeynep ERK EMEKSİZ
Lacan

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ-IV / Hakan ATALAY
Kısa sinirbilim: bellek, duygu

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-IV / Cemal DİNDAR
Mukaddime: Çöl ve medine

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Felek türküleri

MART DERSLERİ

23 MART 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-V / M. Bilgin SAYDAM
Oedipus Turcica

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-V / Cemal DİNDAR
Ben ideali - Üstben diyalektiği

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-V / İsmail GEZGİN
Uygarlık, inanç ve arkeoloji

24 MART 2024 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-V /
Hakan KOÇAK
Bastırılmış olanın geri dönüşü: Gizli yaralar

12.00 - 13.30 SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-V / Göksel AYMAZ
İnsanın ilk toplumsal eleştirisi: j. J. Rousseau ve Aydınlanma

ARA

14.30 - 16.00: DİLBİLİM VE BİLİNÇSİZ OLAN-V / Zeynep ERK EMEKSİZ
Kristeva

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ-V / Hakan ATALAY
Toplumsal beyin

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-V / Cemal DİNDAR
Ataerki - anacılık

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Koçaklamalar- Güzellemeler

NİSAN DERSLERİ

20 NİSAN 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ / M. Bilgin SAYDAM
Psikoterapi: Bir Mitoplasti Uygulaması

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK / Cemal DİNDAR
Eşitsizliklerin ruhsal anlamı

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ / İsmail GEZGİN
Kimlik ve sabitlik

21 NİSAN 2024 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ /
Hakan KOÇAK
'Dünyanın sefaleti'

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM / Göksel AYMAZ
Tarih yapıcı özne olarak insan: G. Vico, J. G. Herder ve H. Spencer

ARA

14.30 - 16.00: YOKSULLUK RUHSALLIĞI-I / Hacer FOGGO
Yoksulluk ve utanç

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ / Hakan ATALAY
Kendilik

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI / Cemal DİNDAR
13. Yüzyıl ve bastırılanın geri dönüşü

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
'Bastırılmış' türküler

MAYIS DERSLERİ

25 MAYIS 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ-VI / M. Bilgin SAYDAM
'Aradalık'-Odaklı Psikoterapi

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK-VI / Cemal DİNDAR
Birey ve grup

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ-VI / İsmail GEZGİN
Maddi kültür ve okuma sorunu

26 MAYIS 2024 / Pazar

10.15 - 11.45: SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ-VI /
Hakan KOÇAK
Emek, ekmek ve haysiyet: Üstbenin soykütüğü

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM-VI / Göksel AYMAZ
Birey ve toplumsal uyum: A. Comte, E. Durkheim ve M. Weber

ARA

14.30 - 16.00: NARSİSİZM, OİDİPUS VE ÖTESİ-I / Hakan KIZILTAN
Narsisizm

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ--VI / Hakan ATALAY
Nöropsikanaliz tarihçesi

18.00 - 19.30: ANADOLU RUHSALLIĞI-VI / Cemal DİNDAR
Özgünlükler: Gönül - ben- felek

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Gönül türküleri

HAZİRAN DERSLERİ

22 HAZİRAN 2024 / Cumartesi

17.00- 18.30: PSİKOMİTOLOJİ / M. Bilgin SAYDAM
Psiko-Mitolojik Psiko-Terapi

18.45 -20.15: PSİKODİYALEKTİK / Cemal DİNDAR
Metapsikoloji ve diyalektik

20.30-22.00: İNSANIN ARKEOLOJİSİ / İsmail GEZGİN
Ekmeğin dikte ettiği yaşam

23 HAZİRAN 2024 / Pazar

10.15 - 11.45 SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ /
Hakan KOÇAK
Sınıf deneyimleri ve ruhsallık: genel değerlendirme

12.00 - 13.30: SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM / Göksel AYMAZ
Toplumsal bir üretim olarak insan: Marx
20. ve 21. Yüzyıl düşüncesinden fragmanlar

ARA

14.30 - 16.00: YOKSULLUK RUHSALLIĞI / Hacer FOGGO
Çocuk yoksulluğu, dışlanma, ihmal

16.15 - 17.45: NÖROPSİKANALİZ
Nöropsikanaliz ve zihin modelleri

18.00 - 19.30: NARSİSİZM, OİDİPUS VE ÖTESİ / Hakan KIZILTAN
Oidipus ve ötesi

20.30-22.00: DİNLETİ / Nevzat KARAKIŞ -Tümer AVCI
Karac'oğlan: "bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm"

İNSANI PSİKOMİTOLOJİK OKUMAK

M. Bilgin SAYDAM

Psikomitoloji, mitolojiyle psikolojinin, hep aynı materyali, farklı yorumlamalarla ele aldığı savından yola çıkar: Bir çatı kavram olarak, bireysel ve –masal, mit, destan gibi– kolektif metaforik öykülerin, psikodinamik kuram ve yöntemlerle okunması bilimidir: Mitlerde dış dünyanın nesnelere ve olaylarına yansıtılan, insan zihninin gelişim ve eyleşim öyküsünü, gerisin geriye, içsel dünyaya doğru takip etmek, modern psikolojiyle buluşmaktır. Tüm bireysel ve toplumsal yaşam görüşleri, insan ve evren şemaları, bilinmezlik sisini yarma çabasındaki mitlerdir. Psikolojik çözümleme ve tedavi yöntemleri, ortak mitler için geçerli olanın bireysel mitler için de geçerli olduğu savından hareket eden *psikomitolojik yapıçözüm*'e dayanırlar. Örneğin çözümlemeci psikolojinin *benlik, üstbenlik, altbenlik* gibi temel kavramları, Prometheus, Herkules, Zeus, Medusa, Dionisos vb. gibi tanrı(ça), titan ya da ataların/kahramanların yüksek düzeyde soyutlanmış ardıllarından başka bir şey değildir. C. G. Jung'u takip ederek Arketipsel Psikoloji'nin kuramsal inşasını ilerleten James Hillman'ın ifadesiyle, "mitoloji antik zamanların psikolojisi, psikoloji ise modern zamanların mitolojisidir".

Tanımlama bütünsellik içinde mümkündür; zamanda ve uzayda keşfedilen/icad edilen tasarımsal bütünlüğü öyküler sağlar. *Kaos*'tan *kozmos*'u kotaran, öyküdür. Her türlü ifade *öykü-sellik* içinde anlam kazanır. Ben, öykülerimle 'ben' olurum. İnsan, bizzat öyküsüdür, kimliğini öyküsü belirler. Herkes bir öyküyü *yapar ve yaşar*. Bunun tersi de doğrudur: Öyküsü, insanı yapar/yapılandırır. Bilmek-anlamak isteyen zihin için her şey ve her olay, öykü(sü)yle anlamlıdır. İçerik ve dinamiklerini süreç analizleriyle ve geniş / derin bağlantılar ağı içinde anlamayı hedeflersek, tam da psikomitolojinin çalışma alanına girmiş oluruz.

İnsan kendisini (ve dünyasını) öykülendirerek şekillendirir (*homo narrans*). En geniş anlamıyla psikomitoloji, insana ait –bireysel ya da ortak– tüm bu öyküleri kapsar; hepsine –evrensel– gerçeklik atfeder. Tekilin tümeli, bireyin insanlığı temsil ettiği varsayımından ve öznenin nesneyle (görelî) özdeşliği, yani insanın *kendi dışındakileri* tanımlarken, –nesnelereyle ilişki içinde olan– *kendisini* tanımlamakta olduğu kurgusundan hareket eder. İnsan varoluşunun, 'doğa(dan) 'kültür(e)' gerilimindeki açılım ve şekillenmesini, bıraktığı metamorfik

izleri, yani bireysel ve ortak mitleri irdeleyerek araştırır. Bireysel ya da sosyokültürel tüm kimlikler 'uydurulan' ve aktarılan öykülerle oluşur ve dönüşürler. Mitler-ritler/kültürler, başka mitler ve ritlerle/kültürlerle, bireyler/halklar, bireylerle/halklarla karşılaştığında, mitler-ritler, kültürler, bireyler ve halklar dönüşür, olgunlaşır, zenginleşir.

Mitolojiyi bu meyanda masaldan destana, efsaneden 'mit'e, tüm bu *ortak* ürünleri kapsar şekilde, sosyal bilimlerdeki özgün tanımından farklı bir yelpaze içinde, en geniş sözcük anlamıyla ele alıyorum: İç ve dış gerçeklik arasında bağlantının esasta, yansıtma, yansıtımlı-özdeşim, içe-atma gibi *ilk(s)el* psikodinamik yöntemlerle sağlandığı, kısmen, *olgun* ikincil savunma düzenekleriyle işlendiği metaforik öykülerin alanı olarak. Bu ortak ürünlere *bireysel* mitleri de katabiliriz: Bireysel öykülerin her satırında tümel insanlık serüvenine göndermeler saklıdır. Tersine de doğrudur: Tümel (ortak) mitler, hep tekil öykülerin genelleştirilmesidir. *Hepsi*, insan'ın öyküleridir; salt *var-* oluşlarıyla ve *öyle*-oluşlarıyla 'gerçeklik' kazanmışlardır. Hepimiz / her şey, eğer ki *var* isek ve *böyle* isek, bir öykünün içindeyizdir. Tanımı basit: Neyim, nasılım, kimim; nereden geldim, neredeyim, nereye gidiyorum? Bu soruların yanıtları, benim öyküm olarak, bilinçli ya da bilinçsiz ben'de içkindir ve dünya üzerindeki duruşumu ve eylemliliğimi belirler.

Mitoloji, özünde *psikomitoloji*'dir: Psikomitoloji, mitlere köken/neden, işlev/amaç, konu/içerik açısından bilimsel açıklama iddiasıyla yaklaşır. Mitlerin anlamına ancak psikososyokültürel çözümlemeyle ulaşılabilir ki, bu çözümlemelerde kullanılabilecek, –tomurcuklanmalarıyla– en gelişmiş kuram olan psikanaliz de –Jung'tan Lacan'a pek çok kuramcının vurgulamış olduğu gibi– nihayetinde bir mitoloji uyarlamasıdır: Bu meyanda psikanaliz bir psikomitoloji alt dalıdır; psikanalitik uygulama, bir psikomitolojik çözümleme yöntemidir. Psikomitolojinin materyali, insanın ve insanlığın öyküsü, daha kesin bir ifadeyle, insan zihninin ve onun öznesi olan bilincin oluşum ve gelişim sürecidir. Pek çok başka bilim dalının kuram ve yöntemlerini kullanır: Mitoloji dinbilim, antropoloji, felsefe, etik, hukuk, tarih, sosyoloji, tıp, psikoloji, edebiyat, plastik sanatlar, ekonomi, coğrafya, ... gibi sosyal bilimlerle, edebiyat ve plastik sanatlarla içiçe çalıştığı gibi, fizik, kimya, biyoloji, evrimbilim, astronomi, mimari, mühendislik, ...gibi doğa ve teknik bilimlerinin birikimlerini de gereksinir. Elbette ki etkileşim karşılıklıdır.

Psikomitoloji bu alışıldık anlamıyla mitlerin psikodinamik yorumlanması gibi düşünülse de, kavramların yer değiştirmesiyle, 'ruhun öykübilimi' şeklinde tanımlanması, alanı insana ait tüm açılımları kapsar hale getirir. Psikomitoloji, özel'de evrensel'i, tekil'de tümel'i yakalama kaygısı içinde, evrenin yaratılışını ve insanlık tarihini, –hiçlik ve heplik / bağımlılık

ve özerklik / doğada-içkinlik ve aşkınlık *aradılıklarında* seyreden- 'hep-çocuk' insan-kahraman'ın, 'bilinçdışı ve bilinç', 'madde ve mânâ', 'doğa ve tin' , 'dişil-ilke ve eril-ilke' ikili sistemlerinin güç alanlarındaki eylemleri olarak görür ve yorumlar. Ontogenez sürecinde 'anne-çocuk-baba', filogenez sürecinde 'doğa-insan-kültür' üçgenleri temel çalışma alanımızdır.

KONU BAŞLIKLARI

Halk İçin Psikoterapi Derneği PSİKODİYALEKTİK OKULU 2023-2024 döneminde şu başlıklar konuşulacaktır:

Dünyadalığın Serencâmı: Öyküle(n)me

İnsan Aradılığı İnşa ile Sorumludur

'<Öteki' ile '~öteki': Tanım ve İşlev

Varoluş'un ve Bilgi(si)'nin Eksikliği

Bilinç Bağlar / Öykü Bağlar

Öykü Öte'de Serpilir

Mecaz

Sükûnet ve Tereddüt ve Kuşku

Mitler: İnsanın Kurucu Öyküleri

Asl'olan İnsandır

İşaretlemek: Kaybolmamak İçin

Zaman-sallık

Mitsel Zaman *versus* Tarihsel Zaman

İtiraz ve İsyan

Mit / Rit Çekirdeğinde Kültür

Mitlerin İşlevi / Mitoloji - Mitojeni

Mitos'un Tarihi

'Psiko'-Mitoloji: Hepsi İnsan / Her Şey Hikâye

Bilincin Gelişim Serüveni

İlişki Üçgenleri

Psikoterapi: Bir Mitoplasti Uygulaması

Terapinin 'Evren' Olarak Tasavvuru

'Aradalık'-Odaklı Psikoterapi:

Psikomitolojik Uyarılama

Yorum: Bilgi'nin Hüküm ve İkna'ya Götüren Kral Yolu

Kuramda ve Uygulamada 'Mecazlama'

Terapötik Eklektisizm ve Seyyar Benlik

'Yama-İşi' Terapi

'Mecazbüken': Bir Uydurma Sanatçısı ve Zenaatçısı Olarak Psikoterapist

Psikoterapinin Evren-'Mecaz' Olarak Psikoterapide Üretimi

Psiko-Mitolojik Psiko-Terapi

Yaratıcılık: Haddini Bilmek versus Haddini Aşmak

KAYNAKÇA

Deli Dumrul'un Bilinci - Türk-İslam Ruhu Üzerine Bir Kültür Psikolojisi Denemesi, M. Bilgin Saydam, Metis Yayınları.

Psikomitoloji: İnsanı Öykülerinde Aramak 1, Ed. M. Bilgin Saydam - Hakan Kızıltan, İthaki yayınları

Psikomitoloji: İnsanı Öykülerinde Aramak 2, Ed. M. Bilgin Saydam - Hakan Kızıltan, İthaki yayınları

Ara'f'dalık-lar - İnsanın Hâlleri ve Eylemleri: Psikomitolojik Çözümleme, M. Bilgin Saydam, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Totem ve Tabu, Sigmund Freud, (K. Şipal, Çev.), Say Yayınları.

Anılar, Düşler, Düşünceler, Carl G. Jung, (İ. Kantemir, Çev.) Can Yayınları

Şiddet ve Kutsal, René Girard, (N. Alpay, Çev.) Kanat Kitap.

Oidipus - Psikomitoloji: Psikanalitik ve Klinik Yorumlar, Hazırlayan M. Bilgin Saydam, YKY.

PSİKODİYALEKTİK DERSLERİ

Cemal DİNDAR

Psikodiyalektik dersleri en temelde şunu açığa çıkarmayı hedeflemektedir: insan ruhsallığında bastırılmış olanın sadece bireyin öyküsünde erken deneyimlerin yaşantı içeriklerine dair olmadığını, ruhsallığımızı yaşama biçimlerimizde de belirleyici bastırılmış öğeler olduğunu açığa çıkarmak. Öyle ki, insan türünün insanlaşma serüveninin tek bir bireyde ‘tecelli edişi’ olarak ruhsallık bilgisi, bireysel olan ile toplumsal olanın da düğümünü içerir. Ne yaşıyorsak insana dairdir ve insana dair ne varsa potansiyel olarak bizde saklıdır.

İçine doğduğumuz ve en iyi temsillerinden birini çocuk oyunlarında bulan canlılığın mantığı olan diyalektik düşünme kapasitemizin, yıllar içinde bir toplumsal-kültürel yapının parçası oldukça özellikle siyaset ve teknikle bastırılması da bunun bir parçasıdır. Ayrımları çizmek ve kavramsal tutarlılıkla işlemek kadar evrensel bağıntıları, karşıtların birliğini düşünmek de bir hatırlama çabasıdır. Neyi düşündüğümüz kadar nasıl düşündüğümüz de öyle...

Psikoterapinin çözümlene kadar bu sentezi içerebilmesinin ön koşulu öncelikle psikoterapistlerin diyalektik düşünebilmesiyle yakından ilgilidir. İnsanın bireyselliğindeki toplumu ve toplumsallıktaki bireyi sezebilme kapasitesinin bizzat ruhsallık alanındaki uygulama biçimleriyle körleştirilmesi, uygulayıcıların bir uzmanlık alanının teknisyenliğine indirgenmesi paradigma farkı gözetmeksizin gerçekleşmekte olmaktadır.

Kendine eleştirel olarak yönelebilen bilgi ister istemez diyalektik bir tutum almak ve bununla karşıtına bağlanmak durumundadır. Teknisyenlik ise kendi doğruluğuna br ‘amentü’ geliştirmekle işe başlar.

Bu derslerde, öncelikle mevcut ruh sağlığı paradigmalarını değerlendireceğiz. Sonrasında özellikle Freud’un metapsikolojisindeki diyalektiğe, karşıtlıklara ve bunların birliğine odaklanacağız ve toplum-kültür üzerine psikanalizdeki temel fikirleri değerlendireceğiz.

KONU BAŐLİKLARI

1- RUH SAĞLIĞI PARADİGMALARINA TOPLU BAKIŞ

- Ruhsallıkta güncel paradigmların eleştirisi
- Türkiye'de psikiyatri ve psikolojinin serüveni
- Psikodiyalektik düşünce de temel kavramlar

2- DİYALEKTİK VE TEMEL KAVRAMLARI

Varlık

Oluş

Geçiş

Kendinde ve kendi için

Dört-boyutluluk

3- PSİKODİYALEKTİK -I

Bilinç - Bilinçsiz Olan diyalektiği

Bastırma ve bastırılanın geri dönüşü

4-PSİKODİYALEKTİK -II

Tekinsizlik ve prehistorya

Hilfflosigkeit ve kadir-i mutlaklık

Uygarlık ve toplumsal üçlü evren anlayışı: makrokozmos - mezokozmos - mikrokozmos

Oidipal an ve ruhsal üçgenleşme: baba- anne - çocuk

Dikey ve yatay ruhsallıklar

5- PSİKODİYALEKTİK -III

Ben ideali - Üstben diyalektiği

Eşitsizliklerin ruhsal anlamı

6- PSİKODİYALEKTİK-IV

Birey ve grup

Ruhsallığın ekolojisi

Ruhsallığın tarihi

7- PSİKODİYALEKTİK-V

Genel değerlendirme

KAYNAKÇA:

Uygarlık, Din ve Toplum, Sigmund Freud, (Çev. Selçuk Budak), Öteki Yayınevi

Ben ve O, Sigmund Freud, (Çev. Oya Kasap), Telos Yayınevi

Bilinçsiz-Olan, Sigmund Freud, (Çev. Çağlar Tanyeri), Telos Yayınevi

Bastırma ve Bastırılanın Geri Dönüşü, Sigmund Freud, (Çev. Oya Kasap), Telos Yayınevi

Hegel'in Kayıp Mantiğı, Mustafa Cemal, Belge Yayınevi

Ben İdeali, J. Chasseguet-Smirgel, (Çev. Nesrin Tura), Metis Yayınevi

Oyun ve Gerçeklik, D.W. Winnicott, (Çev. Tuncay Birkan), Metis Yayınevi

Sürüden Devlete Sürüden Devlete - Toplumsal Bağ Üzerine Psikanalitik Deneme, Eugéne Enriquez, (Çev. Nilgün Tural), Ayrıntı Yayınevi

Kardeşler- Cinsellik ve Şiddet, Juliet Mitchell, (Çev. Pınar Padar - Billur C. Yılmazığit), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

İNSANIN ARKEOLOJİSİ

İsmail GEZGİN

Arkeolojiyi, varlığını ve kimliğini araştırma nesnesi haline getiren insanın, kendini diğer canlılardan ayıran kültürel eğiliminin, hafızanın, davranış repertuarının ve fiziksel yolculuğunun tespit çabası olarak tanımlayabilirim. Bu çaba tarihsel bir varlık yaptığı insanı,

geçmişle gelecek arasında diyalektik bir ilişkiyle sıkıştırarak her seferinde bugünden okuduğu geçmişi geride bırakmayan, canlı kılan pek çok farklı görme olanağı sunar. Bu yüzden arkeoloji tüm paydaşlarıyla birlikte insanın metamorfoz sürecinin de arkeolojisidir. Doğayla imgesel bütünlüğünün nasıl ve ne zaman koştüğundan dilin simgesel dünyasına geçişine, kendini yaşamın nedeni ve öznesi yapmasına kadar insanın zihinsel süreçlerinin kimi maddi izlerinin takibi arkeoloji disiplini sayesinde mümkün olur. Yaşadığıyla arzuladığı veya algıladığı arasındaki farklılıktan ortaya çıkan bilme, anlama ihtiyacının altında yatan “hakikatin” nasıl ortaya çıktığı ve insanı günümüze dek nasıl sürüklediği, varolanı varolmayanla eşleştirerek nasıl mimesisler oluşturduğu bu anlatının temel konusunu oluşturur. İlk alet yapımından, cenaze merasimlerine, sanattan uygarlığın, siyasal iktidarın, cinsiyetli kimliklerin, hukukun, ahlakın ve benzeri toplumsal normların ortaya çıkışına kadar pek çok konuyu ele alacağım.

İnsan ve bir kırılma noktası olarak dil; dil, arkeoloji ve psikanaliz; nesnel olanın simgesel olana dönüşümü; bir metafor olarak sanat; evrenin yeniden inşası ve uygarlık süreci; evcilleştirme, yerleşik yaşam, tarım ve inanç; bir başka dünyanın mimesisi olarak dünya; yaşamın inanca dönüşmesi ve inancın siyasallaşması gibi başlıklarla antik yerleşimler ve mitik anlatılar arasında mekik dokuyacağım.

KONU BAŞLIKLARI:

Konuşan/anlatan insan.

Kimlik sorunu ve inşası.

Sanat hangi ihtiyacın karşılığı?

Uygarlık ve ilerleme paradoksu.

Uygarlık, inanç ve arkeoloji.

Kimlik ve sabitlik.

Maddi kültür ve okuma sorunu.

Ekmeğin dikte ettiği yaşam.

KAYNAKÇA

İsmail Gezgin, Homo Narrans. İnsan niçin anlatır? Mit, masal ve hikayenin arkeolojisi. Redingot.

İsmail Gezgin, Sanatın Mitolojisi. Redingot.

İsmail Gezgin, Gılgamış. Redingot.

İsmail Gezgin, Uygarlaşan İştah. Redingot.

Ian Hodder, Uygarlığın Doğuşunda Din. Alfa Kitap.

Ian Hodder, Geçmiş Okumak, Phoenix Yayınları.

Ian Hodder, Çatalhöyük. YKY.

C. Schmidt, Göbeklitepe. Arkeoloji ve Sanat Yayınları.

C. Levi-Strauss, Mit ve Anlam, İthaki.

SINIF DENEYİMLERİNİN RUHSAL DİNAMİKLERİ

Hakan KOÇAK

Toplumsal yaşam içinde bireyler farklı eşitsizlik biçimleri içinde yaşarlar. Kaynaklar, fırsatlar, konumlar, olanaklar ve deneyimler eşitsiz dağılmıştır. Farklı eşitsizlik biçimleri içinde sınıfsal eşitsizlikler en kapsayıcı olanıdır. Günümüz kapitalist toplumları, Türkiye de dahil, sınıfsal eşitsizliklerin derinleştiği birer çalışanlar toplumu niteliği kazanmaktadır. Nüfusun giderek artan bir oranı işgücünü satmak durumundaki ücretlilerden, emekçilerden oluşur hale gelmektedir. Dolayısıyla emekçilerin sınıfsal deneyimleri -tüm farklılıkları ve benzerlikleri içinde- toplumun genelini temsil etmektedir.

Bu seminer dizisinde sınıfsal eşitsizlik ilişkilerinin tezahürlerine emekçilerin sınıfsal deneyimleri üzerinden bakılacaktır. Sınıfların oluşumu öncelikle üretim ilişkileri içinde gerçekleşir. Çalışma deneyimi bu bağlamda yarattığı çalışma açısından ortaya çıkardığı çalışmanın neşesine uzanan bir bağlamda değerlendirilecektir. İnsanların karakterini biçimlendiren esaslı ögeler olarak işin, mesleğin, çalışma biçimlerinin geçirdiği dönüşümün yansımalarına bakılacaktır. Emek sürecinin bir oyun olarak örgütlenmesiyle sömürü için oluş-

turulan rızadan, küçük grupların dinamiklerini kullanan işletme yöntemlerine, çalışma acısı olarak anılan iş kaynaklı fiziksel ve ruhsal travmatik deneyimlere ve çalışmanın kendini gerçekleştirme biçimi olarak sorgulanmasına bir dizi boyut tartışmaya açılacaktır.

Çalışma deneyimi kadar önemli bir başka deneyim işsizliktir. Çalışanların kendilerini işletmeyle özdeşleştirmelerinin, kendilerini sürekli bir işletme gibi kurgulamaları ve geliştirmelerinin istendiği performans ölçümlerinin kişinin toplumsal konumunu belirler hale geldiği toplumda işsizlik deneyimi ciddi bir travmatik deneyim olarak değerlendirilmelidir.

Çalışan veya çalış(a)mayan durumdaki emek için yoksulluk bir başka travmatik deneyimdir. Yoksulluğun iktisadi ölçümlerin ötesinde derin ve yıkıcı bir toplumsal eşitsizlik deneyimi olarak farklı temsilleri içinde ele alınması gerekir.

Günümüzde çalışanların salt işgüçlerini değil öznelliklerini de (kişisel özellikleri, cinsel kimlikleri, bedenleri, hisleri, merakları vb.) işe koştukları bir çalışma hayatının oluştuğu görülür. Öznelğin diğer yanı sıra haysiyet, onur, saygınlık vb. gibi kavramlar bağlamında emeğin yaşadığı travmatik deneyimlerdir. Ortaya çıkan direnişler çoğu kez ön planda maddi talepler görünse de bir biçimde haysiyet mücadelesi niteliği taşırlar. Direniş kesitlerinin ortaya çıkardığı kopuş deneyimleri ayrıca değerlendirilmeyi hak eder.

Biriken eşitsizlik deneyimleri her zaman direnişlere kaynaklık etmez. Yüzeysel suskunluk olarak gözlenen tutumların derinindeki sınıfın gizli yaralarına, emeğin toplumsal konumundan kaynaklı yaşadığı sosyal, kültürel, siyasal vb. çoklu eşitsizlik biçimlerinin verili dil ve ideolojik temsillere eklenerek ortaya çıkardığı tutuculuk, tepkisellik, kaçış vb. eğilimlere de ruhsal dinamikler açısından bakmak yerinde olur.

Seminer dizisinde yukarıda örneklenen temalar etrafında tartışmalar bir dizi araştırma kitabının sağladığı birikim üzerinden tartışılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI

- 1- ÇALIŞMA ACISI -ÇALIŞMA NEŞESİ: EMEK SÜRECİ, OYUN ve GERÇEKLİK
- 2- ÇALIŞMA BİÇİMLERİ VE KİŞİLİK
- 3- MADDİ DEĞER VE RUHSAL DEĞER İLİŞKİSİ
- 4- BİR ÖRSELENME BİÇİMİ OLARAK İŞSİZLİK:
ÇALIŞMAYAN EMEK VE MELANKOLİ

5- BASTIRILMIŞ OLANIN DÖNÜŞÜ: GİZLİ YARALAR

6- 'DÜNYANIN SEFALETİ'

7-EMEK, EKMEK VE HAYSIYET: ÜSTBENİN SOYKÜTÜĞÜ

KAYNAKÇA

Karakter Aşınması- Yeni Kapitalizmde İşin Kişilik Üzerine Etkileri”, Richard Sennett, Ayrıntı yayınları.

Sınıfın Gizli Yaraları”, Richard Sennett-Jonathan Cobb, Heretik Yayın.

Boşuna mı Okuduk-Türkiye’de Beyaz Yakalı İşsizliği”, Tanıl Bora vd., İletişim Yayınları

“İşletme Hastalığına Tutulmuş Toplum”, Vincent de Gaulejac”, Ayrıntı Yayınları.

Toplumsal Sınıfların Psikolojisi, Maurice Halbwachs”, Pinhan Yayıncılık.

Yoksulluk Halleri”, Necmi Erdoğan vd. İletişim Yayınları.

“Üretim Siyaseti-Kapitalizm ve Sosyalizmde Fabrika Rejimleri”, Michael Burawoy, Notabene Yayınları.

Ekmek ve Haysiyet Mücadelesi-Günümüz Türkiye’sinde Üç İşçi Hareketinin Etnografisi”, Alpkın Birelma, İletişim Yayınları.

“Dünyanın Sefaleti”, Pierre Bourdieu, Heretik Yayın.

SOSYAL TEORİDE İNSAN VE TOPLUM

Göksel AYMAZ

Bu dersler, birey ruhsallığını bir sosyal faktör olarak kabul ederek, bir insanın ruhsallığının o insanın toplum içindeki yazgısıyla bağlantısını anlama çabasıdır. Böyle bir çabanın, ruhsallığın daha az anlaşılmasına neden olmayacağı, aksine, onun çok daha güçlü bir şekilde ve çok daha derinden duyumsanmasını sağlayacağı düşüncesindeyiz.

Bu düşünceden hareketle, dersler, sosyal bilimlerin tarihsel gelişim sürecinde ruhsallığı ve bilinci kendine konu ediniş “araştırma nesnesi” yapmış teorik uğrakları tanımayış ve kavramaya yöneliktir.

KONU BAŞLIKLARI

- 1- BİRER KAVRAM OLARAK ‘İNSAN’ VE ‘TOPLUM’
- 2- TEORİNİN PREHİSTORYASI
- 3- MİTSEL DÜŞÜNCEDE İNSAN VE TOPLUM
- 4- TOPLUMUN İLK İNSANCIL ELEŞTİRİSİ: İSLÂM VE HRİSTİYAN RÖNESANSI
- 5- İNSANIN İLK TOPLUMSAL ELEŞTİRİSİ: J.J. ROUSSEAU VE AYDINLANMA
- 6- TARİH YAPICI ÖZNE OLARAK İNSAN: G. VİCO, J. G. HERDER VE H. SPENCER
- 7- BİREY VE TOPLUMSAL UYUM: A. COMTE, E. DURKHEIM VE M. WEBER
- 8- TOPLUMSAL BİR ÜRETİM OLARAK İNSAN: K. MARX
- 9- 20. VE 21. YÜZYIL DÜŞÜNCESİNDEN FRAGMANLAR

KAYNAKÇA

- George Thomson, İnsanın Özü (ç.Celal Üster), Payel Yayınları
- Gordon Childe, Toplumsal Evrim (ç.Cemal Balcı), Alan Yayıncılık
- Tom Bottomore ve Robert Nisbet, Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi (ç.M. Tunçay/A. Uğur), V Yayınları
- C.Wright Mills, Toplumbilimsel Düşün (ç.Ünsal Oskay), Kültür Bakanlığı Yayınları

YOKSULLUK VE RUHSALLIK

Hacer FOGGO

Bu derslerde Şu başlıklar üzerinde durulacaktır;

Çocuk yoksulluğu ve sosyal dışlanma, çocuk ihmali ve yoksulluk, bir insan hakları ihlali olarak yetersiz beslenme, utanç ve yoksulluk, yoksulluğun reddi ve bu konudaki önyargılar, sosyal izolasyon ve yalnızlık yoksulluğu, yoksulluğun gizli - eksik boyutları.

NÖROPSİKANALİZ

Hakan ATALAY

Tıp eğitimi kültürün diğer alanları gibi ruh-beden ikiliğinden kaçamamıŐtır. Bu olgunun tipik örneği, zamanında beyinde bir Şekilde saptanabilir zedelenmeleri olan bozukluklar nörolojiye ayrılmıŐken, beyinde o günkü imkanlarla saptanabilir zedelenmelerin olmadığı (ruhsal!) hastalıkların psikiyatriye ayrılmasıdır. Ancak, sinirbilimin güncel bulgularının da ışığında bu ayırım artık sürdürülemez. Nöropsikanaliz ruh-beden ya da daha doğrusu zihin-beyin-beden ilişkisini ayrı ayrı inceleyen nesnel (sinirbilim) ve öznel (psikanaliz) bakış açıları arasında köprü kurmayı amaçlayan bir girişimdir. Psikoterapinin etkililiğinin sinirbilimsel temellerinin bulunduğunun ve salt ruhsal (ya da psikolojik de diyebiliriz) bir müdahale olmadığına, tersine, beyinde gösterilebilir değişikliklere yol açtığına bulunması bu amaçla atılmış önemli adımlardan biridir. Bu seminer dizisinde beyne ve psikanalize dair bilgilerimizin genelde davranıŐları, özelde psikoterapiyi nasıl açıklamaya çalıştığını göstermek için psikanalizin ve sinirbilimin bizim için önemli olan kısımlarını gözden geçirecek ve sonra ayrıntılı olarak nöropsikanaliz üzerinde duracağız.

KONU BAŐLİK LAR

1- KISA PSİKANALİZ

2- KISA SİNİRBİLİM

Anatomi

Fizyoloji

Genetik vs.

Öğrenme

Bilinç , bellek, duygu

3- TOPLUMSAL BEYİN

Zihin kuramı

Empati

Ayna nöronlar

4- KENDİLİK

5- NÖROPSİKANALİZ

Tarihçe

Nöropsikanaliz (genel)

Zihin modelleri

KAYNAKÇA

Atalay, H. (2023). Nöropsikanaliz. Okuyan Us Yayınları.

Solms, M. & Turnbull, O. H. (2013) Beyin ve İç Dünya: Öznel Deneyimin Sinirbilimine Giriş (Çev: Hakan Atalay). Metis Yayınları. (Özgün adı: The Brain and the Inner World: Introduction to the Neuroscience of Subjective Experience. Routledge, 2002).

Solms, M. (2021). The Hidden Spring: A Journey to the Source of Consciousness. W. W. Norton & Company.

Kandel, E. R. (1999). Biology and the Future of Psychoanalysis: A New Intellectual Framework for Psychiatry Revisited. American Journal of Psychiatry, 156: 505-524.

Damasio, A. D. (2020) Zihindeki Benlik: Bilinçli Beynin Gelişimi (Özgün adı: Self Comes to Mind: Constructing the Conscious Brain) (Çev: Emek Akman) ODTÜ Yayıncılık.

Panksepp, J. (2017) Afektif Nörobilim: İnsan ve Hayvan Duygularının Temelleri. (Çev: Süheyla Ünal, Vuslat Kara Ölmeztoprak). Alfa Yayıncılık. (Özgün adı: Affective Neuroscience: The Foundations of Human and Animal Emotions. Oxford University Press, 2004).

Carhart-Harris, R. L., Friston, K. J. (2010). The default-mode, ego-functions and free-energy: a neurobiological account of Freudian ideas. Brain, 133(4): 1265-1283.

Friston, K. J. (2010). The free-energy principle: A unified brain theory? Nature Reviews Neurosciences, 11: 127-138.

Adolphs, R. (1999). Social cognition and the human brain. Trends in Cognitive Sciences, 12: 469-479.

Tura, S. M. Günümüzde Psikoterapi, Metis Yayınları, 2000.

DİLBİLİM VE PSİKANALİZ

Zeynep ERK EMEKSİZ

Bu dersin amacı dil ve bilinçsiz-olan ilişkisini irdeleyen kuramlarda sıkça karşımıza çıkan dilbilim kavramlarını tanıtmak ve ruhsallık bilgisinin hem bireysel (parole) hem de toplumsal söyleme nasıl yansıdığını örnekler üzerinden tartışmaktır.

KONU BAŞLIKLARI:

1- DİLBİLİMDE TEMEL KAVRAMLAR:

Dizisel ve dizimsel ilişkiler, dil ve söz, töz ve biçim, anlam ve gösterge

2- DİLDE VE SÖYLEMDE ANLAMIN OLUŞUMU

3- PSİKANALİZ KURAMLARINDA DİL VE BİLİNÇSİZ-OLAN İLİŞKİSİ

Freud

Lacan

Kristeva

KAYNAKÇA

Arrivé, Michel. 1992. Linguistics and Psychoanalysis: Freud, Saussure, Hjelmslev, Lacan and others. Amsterdam: John Benjamins.

Bonfiglio, T.P. 2023. Linguistics and Psychoanalysis: A New Perspective on Language Processing and Evolution (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003180197>

Özsoy, Sumru ve Erk Emeksiz, Zeynep (eds). 2011. Genel Dilbilim-I. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

Özsoy, Sumru ve Erk Emeksiz, Zeynep (eds). 2011. Genel Dilbilim-II. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları

NARSİZM, OİDİPUS VE ÖTESİ

-Öznelliğin Üç Düzlemi-

Hakan KIZILTAN

Sapkın (Narkisos) ve Nevrotik (Oidipus), tanrısal ve cennetsi mükemmel varoluşu temsil eden mutlak narsisizmi arzulamak bakımından özdeştir.

Sapkın olanı nevrotik olandan ayırt eden, mutlak narsisizm fantezisine ulaşılmış olduğunu sanılmasıdır; nevrotik ise mutlak narsisizmi içten içe arzulasa da kendisine yasaklanmış ve dolayısıyla kaçınması gereken çatışmalı bir ideal olarak yaşantılar.

Peki, narsisistik tamlik hayaliyle güdülenmeyen ya da ona kayıtsız kalan bir benlik hâli mümkün mü?

Ya da bir başka ifadeyle, ruhsal dünyada, narsisistik sorunsalı Narkisos ve Oidipus'un ötesinde deneyimlemeye açık başka bir psiko-mit mevcut mudur acaba?

Bu seminer dizisinde ruhsallığın olgunlaşma, büyüme, iyileşme ve bilgeleşme sürecinde katetmesi muhtemel öznellik biçimleri, bireysel, toplumsal ve tarihsel diyalektikte ele alınıp tartışmaya açılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI

1-NARSİSİZM

2-OİDİPUS VE ÖTESİ

KAYNAKÇA

Sigmund Freud, *On Narcissism: An Introduction*, Standard Edition, Cilt 14, Almanca'dan İngilizce'ye Çeviren: Strachey J., London: Hogarth Press Ltd, 1964

Oidipus - Psikomitoloji: Psikanalitik ve Klinik Yorumlar, Hazırlayan M. Bilgin Saydam, YKY.

Chasseguet-Smirgel, J.(1984). *Creativity and Perversion*. New York: W.W.Norton

Cooper M. A. (1986). "Narcissism". *Essential Papers On Narcissism* içinde, Ed.: Morrison A.P.

ANADOLU RUHSALLIĞI

Cemal DİNDAR

Nasıl ki bilinçsiz-olan mekanikleşmiş veya katılaşmış bir yapı değil ve canlılığın her anında yeniden kendini kuruyorsa bir coğrafyadaki toplum ruhsallığını da ne geçmişteki bir ana, ne de güncel olana sabitleyebiliriz. Anadolu ruhsallığı, coğrafyaya özgü ya da evrensel olup olmadığı daha fazla incelemeye muhtaç dinamikler içermektedir. İster birey ruhsallığı isterse toplum ruhsallığının bu dinamiklerden bağımsız yapılar olduğunu düşünmüyoruz.

Psikodiyalektik derslerinde 'uygarlığın doğuş' anını hem toplum hem de birey ruhsallığında önemli bir durak olarak inceleyeceğiz. Anadolu ruhsallığı derslerinde ise Mezopotamya Uygarlığı ile bozkır- göçebe birikiminin gerilimlerini çalışacağız.

Sargon, Sumer'i, Uygarlığın doğduğu yeri ve şehirlerin surlarını işgal edip tarihteki ilk imparatorluğu, Akad İmparatorluğu'nu kurmazdan önce, onun hikayesi de nehre bira-

kılmış bir çocuğun hikayesi olarak başlamıştı. Belki de tarihteki ilk Oidipus Sargon'du. Çölden gelen bir Sami idi ve Sumer'in 'şehir devletleri'ni yıkıp uygarlığı merkezi bir güce dönüştürdü.

Bozkır-göçebe birikim ile tarımcı uygarlığın sentezi olarak Anadolu ruhsallığı ve İbni Haldun'un Mukaddime'sinde anlattığı 'medeniyet hikayesi'ni yerleşik ve göçebe, ana-cıllık ve ataerki, şaman ve rahip, tapınak merkezli yer bağı ve kan bağı diyalektikleriyle çözümleneceğiz. Türün hikayesi ile bireyin hikayesini tarihsel bir perspektifle ve ruhsallık bilgisiyle 'Oidipus bütünlüğü'nü merkeze alarak yeniden düşüneceğiz.

KONU BAŞLIKLARI

- 1- FREUD'UN YAPITINI TÜRKÇE DÜŞÜNMEK
- 2- ANADOLU RUHSALLIĞI: Mezopotamya ve Bozkır Göçebe diyalektiği
- 3- KAN BAĞI - YER BAĞI GERİLİMİNİN RUHSALLIĞI
- 4- MUKADDİME: ÇÖL VE MEDİNE
- 5- ATAERKİ -ANACILLIK GERİLİMİ / ÜÇ MİTOS: CENNETTEN KOVULMA - KARDEŞ KATLI- OĞUL KURBANI
- 6- 13. YÜZYIL: RUHSALLIK BİLGİSİ IŞIĞINDA BİR TARİH TEZİ
- 7 - ÖZGÜNLÜKLER: GÖNÜL / BEN / FELEK

KAYNAKÇA:

- Tarih Sumer'de Başlar, Samuel N. Kramer, (Çev. Muazzez İlmiye Çığ), Türk Tarih Kurumu Basımevi
- Uygarlığın Doğuşu, Henri Frankfort, (Çev. Alâeddin Şenel), V Yayınları
- Tarihte Neler Oldu, Gordon Childe, (Çev. Mete Tunçay - Alâeddin Şenel), Alan Yayıncılık
- Mukaddime 1-2, İbni Haldun, (Çev. Turan Dursun), Onur Yayınları
- Bilinmeyen İç Asya, Lajos Ligeti, (Çev. Sadrettin Karatay), Türk Dil Kurumu Yayınları
- Hadım Edilme Kompleksi, André Green, (Çev. Levent Kayaalp), Metis Yayınevi
- Deri-Ben, Didier Anzieu, (Çev. Nesrin Tura Demiryontan), Metis Yayınevi
- Kan Davası, Artun Ünsal, (Çev. Niyazi Öktem- Emre Öktem), Yapı Kredi Yayınları